

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Het Kasteel met tuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed |Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Het Kasteel met tuin

Titel:	Het Kasteel met tuin
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Keerbergen
Deelgemeente:	Keerbergen
Bron:	Schepping: 2014-04-29 Bijwerken: 2018-03-26 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134507
Coördinaten:	Breedte: 4.63498828835 Lengte: 50.9995099909

Primaire tekst

In 1875 gebouwde villa, vanaf 1928 hotel, nu gemeentepark met heemkundig museum; omgeven door tuin met enkele merkwaardige oude bomen.

De bouw in de jaren 1870 (1872 volgens H. Verelst & Cornet R.J.) van een grote villa op 'de Heide' langs de steenweg KeerbergenHaacht, ten zuiden van het dorp, zou kunnen worden beschouwd als een verre voorbode van de snelle ontwikkeling die Keerbergen na de Eerste Wereldoorlog zou doormaken tot toeristisch en verblijfscentrum voor de omringende steden, Brussel in het bijzonder. Deze villa – een eenvoudig dwarshuis onder laag schilddak, een voor die tijd karakteristieke halve verdieping en ramen en deuren met stucomlijstingen -, het kleine, losstaande koetshuis en de omringende tuin besloegen amper 1,5 hectare. Het was echter imposant genoeg om door de (niet met kastelen verweende) Keerbergenaren tot 'kasteel' te worden gepromoveerd. Het initiatief ging uit van de familie Van Langendonck, die toen ongeveer één zesde van het gemeentelijke grondgebied bezat. Achteraf zullen ook de (aan- of ingetrouwde) namen Lints en Goelens opduiken als eigenaars.

In 1928 werd het kasteel omgebouwd tot 'Hôtel Les Lierres', volgens een reclameboodschap uit de jaren 1930: veertig kamers, badkamers, centrale verwarming, bossen, park, tennis, golf, pingpong en vijver, heerlijke ligging, "vroolijkheid" en gezondheid gegarandeerd. In een latere verbouwing werd de gelijkvloerse verdieping rondom aanzienlijk uitgebreid met een veranda-achtige uitbouw met opvallend grote rondboogvensters. Later werd het domein gemeente-eigendom en in 1981 werd het heemkundig museum 'De Botermolen' in het noordwestelijk gedeelte van het domein, tegen de dienstvleugel aan, gehuisvest.

De topografische kaart van 1908 geeft een 8-vormige structuur weer, een ontsluitingspatroon bestaande uit een grote cirkel met het kasteel in het centrum en daarachter een kleinere cirkel die het achterliggende gedeelte van de tuin ontsluit. Op oude prentbriefkaarten is niet alleen die structuur maar ook de stoffering ervan zichtbaar. Op de hier afgebeelde opname zien we rechts van het gebouw zelfs twee van de markantste, nog bestaande bomen: een Virginische jeneverbes (*Juniperus virginiana*) en vooral de hoge balsemzilverspar (*Abies nordmanniana*) met bijna 3 meter stamomtrek. Het mooie smeedijzeren toegangshek, dat op de oudste foto's nog aanwezig is, zal bij de overgang naar het hotelwezen vervangen worden door twee modernistische, ruw gepleisterde 'olympische schavotjes' langs weerszijden van de toegang, met daarop de naam van het hotel. Door de herinrichting van het domein na de gemeentelijke overname – de aanleg van een ruim dolomietterras bij het kasteel en brede, met betonnen boordstenen afgezoomde dolomietpaden – en de uitbreiding van het museum is van het oude aanlegpatroon niet veel meer te merken. Enigszins onverklaarbaar – vóór 1875 was het gewoon landbouwgrond – is de aanwezigheid van een bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') met 441 centimeter stamomtrek.

Merkwaardige bomen (opname 15 juni 2000)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeters weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte. Het cijfer vooraan verwijst naar de locatie van de bomen op een plan in het inventarisdossier.

- 3. balsemzilverspar (*Abies nordmanniana*) **299**
- 4. Virginische jeneverbes (*Juniperus virginiana*) **100/40**
- 5. bruine beuk (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') **441**

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2007

Titel Text: Tuin rond villa Het Kasteel

Grafische documenten

Keerbergen Haachtsebaan 85 Drie Gezusterskapel Keerbergen (Van Acker, Pascal, 15-12-2016, ©Pascal Van Acker)

Het verbouwde kasteel van Keerbergen met rechts een hoge zilverspar (Vandevorst, Kris, 10-10-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oudste kadastrale legger [212] Keerbergen, artikels 14, 349 en 1144.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Keerbergen 1876 nr. 3.

BAUDOUIN J.C. e.a., *Bomen in België. Dendrologische inventaris 1987-1992*, Stichting Spoelberch-Artois in samenwerking met de Belgische Dendrologische Vereniging, 1992, p. 323; Beltrees nr. 7248.

VAN DE VELDE E., *Keerbergen in oude prentkaarten*, Zaltbommel, Europese Bibliotheek, 1972.

VERELST H., *De heerlijkheid van Keerbergen – Oorsprong en geschiedenis met plan en zichten – Gids voor den toerist*, Aarschot, Tuerlinckx-Boeyé, zonder datum.

VERELST H. & CORNET R.J., *Keerbergen. Centre touristique et villégiature de Bruxelles*, Bruxelles, uitgave L. Cuypers, 1946.

WOUTERS R., *Keerbergen – 50 jaar volksleven*, Tremelo, R. Wouters, zonder datum, p. 161.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120508>

Beknopte karakterisering

Datering: derde kwart 19de eeuw

Typologie: siertuinen, tuin- en parkbeplantingen, villa's (bouwkundig erfgoed)